

NEW ARTWORKS: Ελένη Ζούνη

Η Ελένη Ζούνη, ανήκει στους σύγχρονους καλλιτέχνες που μου αρέσει το έργο της, γι' αυτό και παρακολουθώ την πορεία της όλα αυτά τα χρόνια. Αυτό που με θέλγει είναι ο τρόπος που χειρίζεται το κενό και το πλήρες, με το λευκό να παίζει καθοριστικό ρόλο. Ωστόσο στην σε αυτή την καινούργια ενότητα, η οποία παρουσιάζεται κατά αποκλειστικότητα στο περιοδικό μας, η Ζούνη μας εκπλήσσει με την ανατροπή του λευκού χρώματος και τη χρήση του μαύρου που λειτουργεί ως μαυροπίνακας, πάνω στο οποίο καταγράφεται μια νέα μυθιστορία, με το μπλε να αιωρείται στο μεταξύ...

Από την Έφη Μιχάλαρου
Φωτο. Αρχείο Ελένης Ζούνη

Κα. Ζούνη παρακολουθώντας το έργο σας όλα αυτά τα χρόνια, διαπιστώνουμε ότι το σχέδιο παίζει σημαντικό ρόλο. Τι σημαίνει για σας το σχέδιο; Από που απορρέει η ανάγκη σας να σχεδιάσετε;

Μοιάζει σαν η ανάγκη της επικοινωνίας να ικανοποιείτο περισσότερο μέσω του σχεδίου και της κίνησης. Οπότε ακολούθησα αυτή την τάση. Απλώς από κάποια στιγμή και μετά, ανακαλύπτοντας και ακολουθώντας συνειδητά πλέον, μέσω της ακαδημαϊκής έρευνας, τον δρόμο μου στην ζωγραφική, το σχέδιο έγινε το μέσον για να μπορώ να δημιουργήσω τον προσωπικό μου χώρο και να αποτυπώσω καταστάσεις ζωής. Στην πορεία, γινόταν συνείδηση ότι το σχέδιο εμπεριέχει την χειρονομία, ότι ανιχνεύει τον μεταξύ των πραγμάτων χώρο, ότι έχει την ιδιότητα της ρευστότητας, όπως η ζωντανή ροή του λόγου. Το σχέδιο, έγινε και είναι ο κόσμος της γραφικής δράσης των βιωμάτων, είναι η αποτύπωση του ίχνους των κινήσεων του σώματος, είναι η καταγραφή της αρχικής σκέψης. Είναι ίσως ο χώρος, όπου μπορεί κανείς να έρθει σε επαφή με αυτό που δεν μπορεί να ονομάσει.

Στις μέρες μας, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης είναι η επιστροφή και ο επαναπροσδιορισμός στο σχέδιο. Πέρασαμε όμως, σχεδόν μία εικοσαετία στην Ελλάδα και όχι μόνο, διεθνώς ίσως περισσότερο, όπου ήταν παραγκωνισμένα, έναντι άλλων μέσων όπως οι εγκαταστάσεις, το βίντεο και η φωτογραφία. Μπήκατε στον πειρασμό όλα αυτά τα χρόνια να δοκιμάσετε άλλα μέσα;

Χωρίς να μπορώ να αποχωριστώ την πράξη της ζωγραφικής, κάποια στιγμή. Από το 2000 και για λίγα χρόνια, ασχολήθηκα με το video, έμαθα κάποια προγράμματα μοντάζ και επεξεργασίας της εικόνας, και το 2004 στην γκαλερί Μέδουσα, έδειξα την ενότητα «Υπέροχοι Άνθρωποι», σε επιμέλεια Έφης Στρούζα. Στην έκθεση παρουσιάσαμε ένα video και φωτογραφίες ψηφιακά επεξεργασμένες, και 4 μεγάλα έργα μικτής τεχνικής, ένα σύνολο δουλειάς με καθαρά κοινωνικοπολιτική θεματική. Τα βασικά στοιχεία των έργων, αυτές οι μικρές μονάδες, προέρχονται από φιγούρες μοντέλα οι οποίες σχηματοποιήθηκαν και απλοποιήθηκαν στην πάροδο των χρόνων. Το 2016, στην ίδια γκαλερί, εκτέθηκε η ενότητα «Τρόπος του Λέγειν», σε επιμέλεια Χ. Μαρίνου. Μαζί με τα σχέδια παρουσιάσαμε και μία σειρά από μικρές φιγούρες- ειδώλια από πορσελάνη.

Η ολοκαίνουργια ενότητα σχεδίων τα "Χρονικά", εμπεριέχει στοιχεία από τις προηγούμενες που ήδη γνωρίζουμε και πολλά νέα. Αρχικά το μαύρο φόντο, μοιάζει να ορίζει το χώρο με έναν άλλο τρόπο, αφού το λευκό, είναι σαν κιμωλία σε μαυροπίνακα, έχουμε την αίσθηση ότι

οριοθετείτε το χώρο. Θα θέλατε να μας διηγηθείτε προς προέκυψε το μαύρο, τι εκπροσωπεί και γιατί το επιλέγετε αυτή την χρονική στιγμή;

Στις δύο πολύ σημαντικές εκθέσεις που συμμετείχα τα τελευταία χρόνια, την έκθεση «Κέλυφος\Η πολιτική της Ύπαρξης» και «+9», μου δόθηκε με παρότρυνση του επιμελητή Κώστα Πράπογλου, η δυνατότητα να ζωγραφίσω σε μαυροπίνακες μέσα στο Λύκειο της Κυψέλης και πάνω σε έναν τεράστιο μαύρο τοίχο, με κιμωλίες όσο και στην Ιερά Οδό. Συνεχίζοντας την δουλειά μου στο εργαστήριο, έπιασα όπως πάντα το νήμα από τις τελευταίες παρουσιάσεις και συνεχίζω με τα “Χρονικά”. Η θέα του μαυροπίνακα ξεσηκώνει περίεργες μνήμες εγρήγορσης στην επίλυση προβλημάτων, ή μνήμες τής φιλάρεσκης γραφής των φιλολόγων, ή των αμήχανων γραφισμών των μαθητών. Το μαύρο επίπεδο και οι γραφές με λευκό μελάνι, επιτρέπουν την εμφάνιση σημάτων με τρόπο περισσότερο έντονο και άμεσο. Ο περιορισμένος χώρος μοιάζει να συλλαμβάνει τον χρόνο και να τον αποδίδει σαν απλή γραφική ανάμνηση. Το λευκό χρώμα, θα μπορούσε να είναι το αντίδοτο στην φασαρία και την πολυφωνία.

“Περνώ από τη ζωή, αισθάνομαι, σκέφτομαι και κάνω συνδυασμούς. Υπάρχω μέσα στην Φύση και αφουγκράζομαι τους ήχους της. Βρίσκομαι μέσα στην πόλη, ακούω τους θορύβους, νοιώθω τους γύρω μου και βομβαρδίζομαι από πληροφορίες”. Υπογραμμίζεται σε ένα κείμενο που μου στείλατε για να εκφράσετε τις σκέψεις σας γύρω από αυτή την ενότητα με τίτλο “Χρονικά”, το χρησιμοποιώ αυτούσιο, διότι αισθάνομαι ότι σε κάποια έργα, οι λευκές γραμμές παραπέμπουν νοητά στις νότες της μουσικής, για μενα προσωπικά, είναι σαν ν’ ακούω Ρέκβιερ του Μότσαρτ.

Δεν υπάρχει ζωή χωρίς την μουσική (Sine musica nulla vita), λένε. Οι ήχοι γίνονται σήματα, ρυθμός, επικοινωνία, γραφή.

Σε κάποια άλλα έργα αυτής της σειρά, μέσα από την γεωμετρία και τα μοτίβα των λουλουδιών, ξεπροβάλλει η συνύπαρξη της φύσης με την αρχιτεκτονική. Πόσο σας απασχολεί ως καλλιτέχνη και πόσο σημαντική θεωρείται ότι είναι αυτή η συνύπαρξη στις σύγχρονες πόλεις;

Υπάρχουν όταν δουλεύω, στην σκέψη μου κάποιες λέξεις όπως: μετακινήσεις, διαδρομές, δομή, αδιέξοδο, συνομιλία, εκτίναξη, εγκλεισμός, ανασκαφή, διαστρωμάτωση, διαφάνεια, συστήματα, ανάπτυξη, εξέλιξη, οι έννοιες των οποίων μοιάζει να κατευθύνουν μαζί με τα προσωπικά βιώματα και την μουσική που ακούγεται, την ζωγραφική μου. Όταν βρίσκομαι στην Φύση δεν παρακινούμαι πλέον να την ζωγραφίσω, ούτε νοιώθω την ανάγκη να ακούω μουσικές συνθέσεις. Εκεί, αφήνομαι στην ροή και τους ήχους της, απλώς παρατηρώντας. Αφουγκράζομαι και απολαμβάνω. Το απόσταγμα αυτής της παρατήρησης και επικοινωνίας, ανακαλείται και αποτυπώνεται σχεδιαστικά με αναπτύγματα βιομορφικών σχημάτων.

Κλείνοντας αυτή την σύντομη αλλά ουσιαστική μεταξύ μας συνομιλία, αφού σας ευχαριστήσω, θα ήθελα να μας εξηγήσετε την επιλογή σας όσον αφορά την απουσία του χρώματος και τις ελάχιστες χρωματικές εναλλαγές από το μαύρο στο λευκό με κάποια υποψία γήινων χρωμάτων και σκιών. Αυτά τα έργα από την μία παραπέμπουν στα κινηματογραφικά πλάνα του Ταρκόφσκι, ταυτόχρονα όμως μοιάζουν και με ψυχογραφήματα.

Θυμάμαι να κάνω πάντα φειδωλή και αρκετά καθαρή χρήση των χρωμάτων, αν και κάποια από αυτά χρησιμοποίησα κατά κόρον στο παρελθόν. Ο συμβολισμός των χρωμάτων επηρεάζει τον θεατή, κατευθύνει τα συναισθήματά του. Ίσως να έχω την ανάγκη να χαθώ μέσα σε πιο ήσυχες, αθόρυβες και αντικειμενικές, αναφορές. Παρόλα αυτά, δανίζομαι την πνευματικότητα του μπλε, ή την ταχύτητα του κόκκινου, ή την Σιένα σαν βάση, διακριτικά, κάποιες φορές. Τα γραπτά του Ταρκόφσκι ήταν κάποτε μάθημα γνώσης για μένα. Κάποιοι δημιουργοί έχουν επηρεάσει όχι μόνον την οπτική μας αντίληψη, κυρίως την αποδοχή της ποίησης που κρύβουμε μέσα μας.

Πρώτη δημοσίευση www.dreamideamachine.com (21/3/20)

© Έφη Μιχάλαρου